

w sprawie wyrażenia opinii dotyczącej spełnienia warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu oraz związku studiów ze strategią uczelni w ramach postępowania z wniosku Wyższej Szkoły Humanistyczno-Ekonomicznej w Brzegu o pozwolenie na utworzenie studiów na kierunku psychologia na poziomie jednolitych studiów magisterskich o profilu praktycznym, prowadzonego przez Ministra Edukacji i Nauki pod sygn. DSW-WNN.8014.268.2021.KT.3

§ 1

Na podstawie art. 245 ust. 1 pkt 1 w zw. z art. 258 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 574, z późn. zm.) Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej, po zapoznaniu się z opinią I zespołu nauk społecznych, prowadzącego działalność w zakresie dyscyplin: nauki o bezpieczeństwie, nauki o komunikacji społecznej i mediach, nauki o polityce i administracji, nauki prawne, nauki socjologiczne, pedagogika, prawo kanoniczne, psychologia, wyraża:

negatywną opinię

w związku z tym, że nie są spełnione warunki prowadzenia studiów na kierunku psychologia na poziomie jednolitych studiów magisterskich o profilu praktycznym.

Uzasadnienie:

1. Efekty uczenia się są zbyt ogólne, nie zostały w nich przede wszystkim określone konkretne umiejętności praktyczne, które zostaną opanowane przez studentów. Na przykład: efekt KW_11 student zna i rozumie w pogłębionym stopniu wiedzę na temat funkcjonowania człowieka w obrębie normy, dysfunkcji i patologii jest niejednoznacznie określony; w tak skonstruowanym efekcie uczenia się nie jest możliwe jego sprawdzenie i ocena stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów. W ramach zajęć *metody badań psychologicznych, kliniczne aspekty konsultacji dzieci i młodzieży* czy też *psychologia uzależnień behawioralnych* zakładane efekty uczenia się nabywane przez studenta nie odpowiadają nazwie zajęć, nie wskazują na spójność w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji, jak w sylabusie zajęć *człowiek w sytuacji choroby przewlekłej*. Niektóre zajęcia nie zawierają w ogóle efektów uczenia się np. *seminarium badawcze* lub tylko wybrane np. zajęcia *kobiecość i męskość w perspektywie psychologiczno-kulturowej*, a w niektórych zajęciach efekty uczenia się są tak ogólnikowe, że nie można na ich podstawie uznać, że zostaną zrealizowane efekty uczenia się np. zajęcia *psychologia uzależnień behawioralnych*.
2. Nie jest spełniony warunek określony w §3 ust. 5 pkt 1 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 661), a zajęcia traktowane przez Wnioskodawcę jako zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne nie spełniają warunku określonego w §6 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów, gdyż nie zostało określone, jakie czynności praktyczne będą wykonywane przez studentów, ani nie udowodniono we wniosku, że studenci będą wykonywać te ćwiczenia w warunkach właściwych dla zakresu działalności zawodowej związanej z kierunkiem i deklarowanej

przez Wnioskodawcę w sylwetce absolwenta. Z analizy sylabusów oraz harmonogramu realizacji programu studiów wynika, iż zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne przyporządkowano mniej niż 50% łącznej liczby punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów. Wnioskodawca wyodrębnił w harmonogramie realizacji programu studiów grupy zajęć kształtujących umiejętności praktyczne wskazując na większość ćwiczeń odbywających się w module kształcenia podstawowego, kierunkowego i specjalnościowego. Przeważającej większości zajęć, które w zamierzeniu mają te umiejętności kształtować nie są przypisane specyficzne efekty uczenia się opisujące efekty w zakresie konkretnych umiejętności, nie zostały opisane zadania praktyczne mające być wykonane przez studenta. Dotyczy to większości zajęć kierunkowych np. *psychologia emocji i motywacji* czy *psychologia rozwoju* oraz wybranych zajęć specjalnościowych np. *człowiek w sytuacji choroby przewlekłej* czy *zaburzenia okresu dzieciństwa i dorastania*.

3. Z analizy efektów uczenia się wynika, iż ten sam efekt kierunkowy ma być osiąganym na różnych zajęciach, przy czym nie określono, jakie aspekty tego efektu są na zajęciach osiągane, co czyni niemożliwym ocenę, czy studenci uzyskują wiedzę i opanowują umiejętności we właściwej kolejności, a tym samym ocenę poprawności sekwencji zajęć w obrębie grup zajęć podstawowych, kierunkowych i specjalnościowych.
4. Nie zostały określone metody kształcenia, zatem nie można ocenić czy zapewniają one osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się w zakresie umiejętności praktycznych, których opanowanie ma znaczenie kluczowe dla kierunku studiów o profilu praktycznym.
5. Praktykom zawodowym przypisano bardzo ogólne efekty uczenia się w zakresie umiejętności, bez wskazania specyficznych umiejętności praktycznych oraz zadań, które student powinien realizować w trakcie praktyki. W rezultacie takiego opisu nie wiadomo, jakie umiejętności praktyczne ma opanować student po odbyciu praktyki zawodowej i jakie zadania profesjonalne jest zobowiązany w trakcie praktyki realizować, aby potwierdzić uzyskanie tych umiejętności. W takiej sytuacji nie ma możliwości sprawdzenia, czy student osiągnął efekty uczenia się zakładane dla praktyk czy nie, a tym samym zaliczenia mu praktyk zawodowych, co jest jednym z warunków ukończenia studiów i uzyskania dyplomu. Brak specyficznych efektów uczenia się zakładanych dla praktyk oraz określenia zadań zawodowych, które student powinien wykonywać na praktykach uniemożliwia opiekunowi praktyki dokonanie jednoznacznej oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się zakładanych dla praktyk.
6. Wnioskodawca wymienił placówki, w której student może realizować praktyki, jednakże nie jest dookreślone, czy instytucje te zatrudniają psychologów mogących pełnić rolę opiekuna praktyki z ramienia instytucji. Wnioskodawca przedłożył 14 porozumień w sprawie przyjęcia określonej liczby studentów na praktyki. Porozumienia nie zawierają klauzuli (wymaganej programem studiów), że instytucja ma zatrudnionego psychologa, który będzie opiekunem praktykanta na terenie placówki. Szczegółowa analiza przedłożonych kopii porozumień nie wskazuje, czy i ile pracowników jest zatrudnionych na stanowisku psychologa w danej placówce i tym samym trudno ocenić, czy realizacja praktyk w tych placówkach umożliwi realizację zakładanych efektów uczenia się. Sprawdzenie tych placówek wskazuje, że większość z nich nie ma zatrudnionych psychologów np. sąd rejonowy, wymienione placówki oświatowe czy stowarzyszenia. Niektóre w swoim statucie w ogóle nie mają działalności psychologicznej jak np. Polskie

- Stowarzyszenie Nauczycieli Naturalnego Planowania Rodziny. Brak psychologa jako opiekuna praktyk z ramienia instytucji uniemożliwia sprawdzenia, czy student osiągnął efekty uczenia się zakładane dla praktyk czy nie, a tym samym zaliczenia mu praktyk zawodowych, co jest jednym warunków ukończenia studiów i uzyskania dyplomu.
7. Zgodnie z instrukcją w sprawie organizacji praktyki zawodowej „Alternatywą dla praktyki jest trwający lub zakończony wolontariat w placówce/organizacji, która realizuje zadania edukacyjno-wychowawcze, opiekuńczo-wychowawcze, profilaktyczne, interwencyjne lub resocjalizacyjne adekwatne do tematycznego bloku zajęć studenta w uczelni”. Biorąc pod uwagę zakładane efekty uczenia się nie można studenta zwolnić z obowiązku odbycia praktyki na podstawie wolontariatu z jednoczesnym jej zaliczeniem, bo warunkiem zaliczenia praktyki (podobnie jak wszystkich innych zajęć) jest stwierdzenie, iż student osiągnął efekty uczenia się zakładane dla praktyk, a co za tym idzie uzyskał przypisaną im liczbę punktów ECTS. Należy ponadto wskazać na rozbieżności i błędy w dokumentacji, uniemożliwiające ocenę zasad i organizacji praktyk. Do wniosku załączono Regulamin praktyki zawodowej kierunku pedagogika, a nie psychologia, w sylabusie zajęć praktyka zawodowa wskazano, że liczba godzin praktyk wynosi 480, we wskaźnikach dotyczących programu studiów – 960.
 8. Metody sprawdzania i oceniania efektów uczenia się osiągniętych przez studentów są określane w sposób bardzo ogólny i niezróżnicowane. We wszystkich sylabusach występują te same określenia metod np. wypowiedzi ustne i pisemne w czasie zajęć, zaliczenie pisemne lub ustne, praca zaliczeniowa lub egzamin bez ich dookreślenia i uszczegółowienia. Są one nietrafnie dobrane w odniesieniu do efektów uczenia się obejmujących kształtowanie umiejętności praktycznych.
 9. Nie jest spełniony warunek określony w art. 73 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 574, z późn. zm.), bowiem struktura kwalifikacji kadry kierunku nie jest dostosowana do celów, efektów i zakresu kształcenia na wnioskowanym kierunku i nie umożliwia prawidłowej realizacji zajęć. Zasadniczy zarzut dotyczy zbyt małej liczby w kadrze kierunku nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia posiadających dorobek naukowy w dyscyplinie psychologii, będącej dyscypliną wiodącą, reprezentujących różne specjalizacje naukowe w obrębie tej dyscypliny, a także bardzo nieliczna grupa osób posiadających kompetencje i doświadczenie w pracy zawodowej psychologa. W skład kadry na wnioskowanym kierunku psychologia i na którym w pełnym cyklu kształcenia planuje się kształcić co najmniej 150 studentów tylko nieco więcej niż połowa osób z dorobkiem naukowym z dyscypliny psychologia oraz osoby z wykształceniem zawodowym psychologa. W proponowanej obsadzie zajęć stwierdzono wiele nieprawidłowości związanych z powierzaniem zajęć nauczycielom akademickim i innym osobom, których dorobek i doświadczenie w zakresie tematyki przypisanej zajęciom w sylabusach nie umożliwia prawidłowej realizacji zajęć. Szczegółowe informacje w zakresie nieprawidłowej obsady zajęć zostały zawarte w załączniku do niniejszej uchwały.
 10. Wnioskodawca nie dysponuje możliwościami odbywania przez studentów praktyk w miejscach typowych dla wybranych modułów specjalnościowych, zwłaszcza dla modułu *psychologia zdrowia i profilaktyki*. Instytucje, które podpisały z Wnioskodawcą listy intencyjne (z czego żadna nie jest powiązana z psychologią zdrowia i profilaktyką, niektóre

nie są związana z psychologią w ogóle) zadeklarowały przyjęcie łącznie 150 studentów do zrealizowania przez każdego studenta, co z punktu widzenia liczby zatrudnionych tam psychologów mogących sprawować opiekę nad studentem jest liczbą zbyt małą, praktyki są bowiem zaplanowane w 3 semestrach studiów. Wnioskodawca nie wywiązuje się zatem z obowiązku zapewnienia odpowiedniej liczby miejsc odbywania praktyk.

11. Wnioskodawca nie zapewnia studentom możliwości korzystania z tradycyjnych zasobów bibliotecznych w sposób zapewniający prawidłową realizację zajęć i osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów uczenia się. Zakres tematyczny zasobów prezentowanych w załącznikach do wniosku jest przestarzały i w większości nie jest zgodny z problematyką i zakresem kształcenia na kierunku.

§ 2

1. Uczelnia niezadowolona z uchwały może złożyć wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy.
2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, należy kierować do Polskiej Komisji Akredytacyjnej w terminie 14 dni od dnia doręczenia uchwały.
3. Na składającym wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy, na podstawie art. 245 ust. 4 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, ciąży obowiązek zawiadomienia Ministra Edukacji i Nauki o jego złożeniu.

§ 3

Uchwałę Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej otrzymują:

1. Minister Edukacji i Nauki,
2. Rektor Wyższej Szkoły Humanistyczno-Ekonomicznej w Brzegu.

§ 4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

z up. Przewodniczącego
Polskiej Komisji Akredytacyjnej
Podpisano podpisem kwalifikowanym w dniu
30.03.2022
Maria Próchnicka

Uchwała nr 153/2022
Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej
z dnia 24 marca 2022 r.
